

I. *Adonis*. II. *Adamelech*, idolū Sepharulam, speciem habēs Paonis aut Muli, 2. Reg. 17. 3. III. *Asdod*, idolū Philistinorū, quod alius Dagō dicitur, 1. Mac. 10. 8. 3. IV. *Anamelech*, Equus aut Phasianus, idolum incolarum, Sepharuaim, 2. Reg. 17. 3. 1. V. *Aoz*, idolum quod coluit Rex Ela domi suæ, 1. Reg. 16. 9. VI. *Asina*, Hircus S. lucetris, idolū Hemathæorum, 2. Reg. 17. 30. VII. *Astrot*, idolum seu Dea Sidoniorum, effigiem habens ouis, 1. Sam. 31. 10. 1. Reg. 11. 5. VIII. *Baal*, idolum commune, Iud. 6. 25. 1. Reg. 16. 31. 3. 2. & 18. 2. 1. & c. IX. *Baalberith*, idolum Sichimitarum, Iud. 9. 4. X. *Baalpeor vel Baalphégor*, idolum Moabitarum, in quo prævaricati sunt Israhelitæ, 2. 25. v. 3. 5. Hieron. ait Priapum fuisse, XI. *Baalzebub*, idolum Accronitarum, vel Ecronitarum, 2. Reg. 1. 2. XII. *Baalzephon*, idolū Ægyptiorum: cui hanc vim attribuerant, quod seruos fugitios obferuaret, & retineret, Exod. 14. v. 29. 3. 3. XIII. *Bacchus*, seu Liber, idolum, 1. Mac. 6. 7. XIV. *Bel*, idolum Babylonie, quod comminutum est à Daniel, Daniel 14. 2. XV. *Chamos vel Chemolch*, idolum Amorrhæorum, Ammonitarum, alias Baalpeor dictū, Num. 21. & 29. Iud. 11. 24. 1. Reg. 11. v. 5. 7. 3. 2. Reg. 23. 13. Ierem. 48. v. 7. 13. XVI. *Canopus*, idolum Ægyptiorum, Vide historiam *Ecclesiasticam*, lib. 11. c. 26. XVII. *Chim*, idolū Israhelitarum, quod alij Sydus, alij Saturnum interpretantur, an. 55. 26. XVIII. *Dagon*, idolum Philistinorum, piscis formæ inferne, superne autem formosæ mulieris referens, Iud. 16. 23. 10. *Samuelis* 5. 3. XIX. *Diana*, templi & cultus mentio fit, 2. Machab. 1. v. 13. 1. 5. & vocatur ibidem *Nanea*. XX. *Draco*, idolum Babyloniorum, Danielis 13. v. 23. 25. XXI. *Ephod*, Gedeonis, fuit idololatria à Gedeone instituta, contra Dei verbum, in patria sua Ophra, bona quidem intentione, sed quæ toti populo Israhel offendiculum præbuit, Iud. 8. v. 27. XXII. *Esch*, idolum in *mesia*, id est templo ignis, quod à Peris colebatur, Vide *Tripertitam historiam* lib. 10. c. 30. XXIII. *Fortuna*, Vide *Gad*. XXIV. *Gad*, idolum militare, quod alij Martem, alij Iouem, alij Fortunam, alij exercitum cæli aut numerus interpretabantur, Esai. 65. 11. XXV. *Herculi* sacrificatum est à Tyriis, 2. Mac. 4. 19. XXVI. *Iupiter Olympius* 6. 2. Vide *Gad*. XXVII. *Iupiter Xenius*, Deus gentiliū, 2. Mac. 6. 2. XXVIII. *Malchū*, Amos 5. 26. qui & *Moloch*, *Leuit.* 18. v. 21. & 20. v. 2. 3. 2. Reg. 23. v. 10. & *Milchom*, 1. Reg. 11. v. 5. 3. 3. 2. Reg. 23. v. 13. idolum Ammonitarum. XXIX. *Meni*, idolum fuit Mercatorum, quod alij Mercurium, alij Fatum, alij Planetas aut numerum stellarum interpretantur, Esai. 65. vers. 11. XXX. *Micha*, idolum in domo Micha, in monte Ephraim, in quod etiam multi ex Israhel impegerunt Iudic. 17. vers. 5. XXXI. *Miplezeth* (quod alij in genere idolum alij terriculamentum, alij Priapum, alij horrendam statuum interpretatur) erat idolum Macha matris, *Asa*, 1. Reg. 15. vers. 13. XXXII. *Nabaam*, idem quod Nibchaz, idolum Heuæorum, 2. Reg. 17. XXXIII. *Nanea*, Templi & cultus mentio fit, 2. Mach. 1. v. 13. 1. 5. quæ putatur esse Diana: XXXIV. *Mabo*, idolum Babylonicum, Ierem. 46. v. 1. & 12. XXXV. *Nechustan* (id est ænulum in dimitiua forma, à *Nechusta* ærea materia) idolum serpentis æri, comminutum ab *Ezechia*, 2. Regum. 19. vers. 4. XXXVI. *Nergal*, gallina syluestris, idolū Cuthæorum, 2. Reg. 17. v. 39. XXXVII. *Orismada*, idem quod infra *Vrehasdim*, id est, ignis sacer, Vide *Plutarchum in vita Alexandri*. XXXVIII. D. *Rimmon*, idolum Syriacum, 2. Reg. 5. vers. 18. XXXIX. *Remphan*, idolum fideris cuiusdam, cuius Stephanus mentionem facit *Act.* 7. v. 47. XL. *Suchor*, *Benoth*, idolum Babylonicum, *Vintb.* cap. 8. Denique ob scandalum non licebat eadem mædum, 2. Reg. 17. v. 30. XLI. *Sichuth*, idolum Israhelitarum, *Amos* 5. vers. 26. XLII. *Thartak*, idolum Heuæorum, 2. Reg. 17. v. 31. XLIII. *Thammuz*, idolum populi Israhelitici quod alij Adonidem, alij Bacchum interpretantur, *Ezech.* 8. vers. 14. XLIV. *Theraphim*, idola quæ solebat seiscitantibus responsa dare, ferit, quam cibum idolo positum, etiam vbi nullus adest hominum fumere, *Epist.* 154. Leo Magnus penitentia purgationem ab eo requirit, qui sine terrore, siue fame immolantia comedisset, *epist.* 79. c. 5. Est etiam Canon Concilij Illiberitani XL. similem prohibitionem continens. Sed hi omnes suppunt, religionem huiusmodi sumptione violari: aliquem non tam arctè obligare eiusmodi præceptum.

Hoc modo Iulianus Apostata, vt Catholicos Constantinopolitanos ad quandam speciem idololatriæ compelleret, omnes Idolothytis vesci coegit. Rem gestā ita narrat. *Nekkar. Epist. Constantinop.* in oratione quam habuit in exordio ieiunij *Quadragesimalis*: Cuncta, inquit, cibaria, quæ venū publicè in foris exponi solent, sacrificiis Diis immolatis infecit ac polluit, vt sic omnes illi cogentur vesci cibis immolatis, nisi fame

terunt se ad Idola: quæ non erant Deus. Ita Chry. & Orig. Quin penè omnes ed insanie deuenerunt, vt ipsa idola lignea & aurea Deos putarent. Quomodo Laban flens ob ablata idola, dicebat Iacob: Deos meos abstulisti, &c. *Gen. c.* 31. Quidam tamen Philosophi non deos esse, sed in ipsis deos representari arbitrabantur. Omnes interem penè, Idolum existimabant esse corpus aut simulachrum Dei, Deumque idolo similem. Et putabant in esse idolo aliquid numinis, sic, vt ad Deos se ire putarent, quando ad idolum accederent, eò quod ipsa & loqui & oracula dare viderent, vt ait Cicero l. 1. de natura Deorum.

Excipe tamen paucos sapientiores, qui metu legunt, vt & populum metu Deorum in officio continerent, idola colebant teste iterum, *Cic. lib. 1. de nat. Deor.*

S. Cyprianus & passim Scripturæ, ridet Gentiles, quod ligna & lapides pro diis colerent, quod etiamnum faciunt Indi, & Iapones.

Xenophon & *Plato* docent, sapientissimum Græcorum Socratem Diis Græcorum sacrificasse, & quidem inter alia, Galium Esculapio obtulisse.

PLATO ille diuinus, in *Epinomide*, diuinum cultum tribuit astris, cælo, & dæmonibus.

MERCURIUS Trifingestus dæmonum simulachra colenda docuit, vt benefician, inquit *August. lib. 8. de Ciuit. cap. 23.*

PLATO idem, colendos Deos quod lex Gentium iuberet, censuit. Ita *Euseb. 13. de preparat. Euaing. cap. 8. & 11.*

SENECA quoque laudat eorundem sacrificia, quia legibus iusta, vt testatur *Augustin. lib. 6. de Ciuit. cap. 10.*

Docuit id insuper Cicero lib. 1. de nat. Deor. colenda nempe esse simulachra ob metum legum politicarum.

Legat Lector curiosus *S. Augustin. lib. 3. de Ciuit. cap. 12. lib. 4. cap. 10. & seq. lib. 18. c. 15.* fuisse differentem de iis, quæ veteres pro Diis coluerunt, & exclamabit, O quantum est in rebus inane. Videantur etiam historia recentiores India Orientalis in quibus multa admiranda circa hanc vanitatem.

IDOLOLATRIÆ GENTILIVM GRADVS, QVINTVPLIX.

Idololatriæ Gentilium, ac Iudeorum qui olim eos imitati notatur gradus quintuplex. I. Adoratio simulachrorum ipsorum materialium, vel dæmoniorum iis affixorum. II. Adoratio creaturarum in se, puta cæli, terræ, herbarum, bestiarum, &c. III. Adoratio hominum mortuorum. IV. Adoratio substantiarum immaterialium etiam per se, & dæmoniorum, maiorumque Angelorum. V. Adoratio mundi tanquam animati. Generali tamen nomine Scriptura appellat omnes Gentium Deos, dæmonia. *Psal. 95.*

IDOLOLATRIA VETITA, PVNITA.

Pete ex *Loco de Religione in sine quæst. 4.*

Adducantur nomina huc ex loco de Diis. *Tir. Deus.*

* IDOLOTHYTA.

QVÆ, EORVM QVÆ VSVS.

Idolothytæ erant olim quæcunque immolabantur idolis, nempe carnes, panis, vinum, oua, dicta από τῶν ἰδωλοῦ ἢ δῶδε, ab immolando idolis:

Comedere hæc licebat, neque per se peccatum erat, vt docet *S. Thom. 1. par. 4. 303. art. 4. ad. 3.* nisi fieret ex infidelitate, ad cultum exhibendum idolo, aut ex infirmitate fidei Catholicæ, vt fiebat tempore Apostolici: qui idcirco vetat ea comedere, 1. *Contra Vintb. cap. 8.* Denique ob scandalum non licebat eadem mædum, de quo *Act. c.* 15. Nā in Concilio Hierosolymitano erat definitum, abstinerè à contaminationibus simulachrorum, & Partes de ea re satis rigidè loquuntur. Nam Augustinus, melius esse fame interire asserit, quam cibum idolo positum, etiam vbi nullus adest hominum fumere, *Epist.* 154. Leo Magnus penitentia purgationem ab eo requirit, qui sine terrore, siue fame immolantia comedisset, *epist.* 79. c. 5. Est etiam Canon Concilij Illiberitani XL. similem prohibitionem continens. Sed hi omnes suppunt, religionem huiusmodi sumptione violari: aliquem non tam arctè obligare eiusmodi præceptum.

Hoc modo Iulianus Apostata, vt Catholicos Constantinopolitanos ad quandam speciem idololatriæ compelleret, omnes Idolothytis vesci coegit. Rem gestā ita narrat. *Nekkar. Epist. Constantinop.* in oratione quam habuit in exordio ieiunij *Quadragesimalis*: Cuncta, inquit, cibaria, quæ venū publicè in foris exponi solent, sacrificiis Diis immolatis infecit ac polluit, vt sic omnes illi cogentur vesci cibis immolatis, nisi fame

EXEMPLA HISTORICA.

Philosophorum veterum pleriq; etiam qui inter illos sapientissimi, cum cognouissent ex ipsis creaturis Deum esse qui eas creauerat, & aliis naturæ principiis id colligerent, tamen euauerunt in suis discursibus & cogitationibus quas de Deo faciebant, vt insinuat *Paulus ad Rom. c. 1.* & conuer-